

Kakel och klinker får enligt gällande europanormer ha vissa måttavvikelser. Detta gäller inte enbart plattans yttermått, utan även kantrakhet, skevhet och vinkelavvikelser. De sistnämnda är ganska svåra att mäta utan specialutrustning, medan yttermåttan kan mätas t ex med ett skjutmått.

För provuttagningen går normen i korthet ut på att:

- Köpare och säljare tar gemensamt ut provplattor ur partiet eller skall vara överens om hur proverna skall tagas
- Provplattor skall tas slumpvis ur ett parti. Det får alltså inte vara så att man sorterar ut ett antal plattor som man anser är dåliga och sedan hävdar att "allt ser ut så här".
- 20 stycken plattor skall alltid (minst) slumpvis tas ut från partiet. Av dessa mäts 10 st och resterande sparas för eventuell senare kontroll.

Tillåtna måttavvikelser är olika för olika typer av plattor och beror på storlek och tillverkningsätt. Av tabellen framgår några exempel på tillåtna måttavvikelser för kakel och klinker. Nedanstående värden motsvarar tillåtna toleranser för enstaka plattor. Som tidigare nämnts är tillåtna toleranser på medelvärdet av ett parti i allmänhet något lägre. Tabellen kan vara till en första hjälp för att avgöra om det finns fog för anmärkningar i måttnoggrannhet och om ytterligare provuttag skall göras.

Kakel, klass BIII enligt 14411, testmetod ISO 10454-2

Format cm		10 x 10	20 x 20	15 x 30	20 x 30	20 x 40	30 x 60
Tolerans	%	± 0,75	± 0,5	± 0,5	± 0,5	± 0,5	± 0,5
Bredd	± mm	0,8	1,0	0,8	1,0	1,0	1,5
Längd	± mm	0,8	1,0	1,5	1,5	2,0	2,0

För att få ett bra resultat ska man ta hänsyn till plattans storlek när man väljer fogbredd. Ju större platta ju bredare fog för att få ett snyggt resultat. Vill man ha en stor platta med en liten fog ska en sk rektifierad platta väljas. Då är alla plattor lika stora.

Med vänlig hälsning

Tobias Rundström
CC Höganäs Byggkeramik AB
Avdelning Teknik